

телно с три каруци. Заедно с чеиза, момичето изпраща и подаръците за момчето и неговите роднини (Георгиева 1966: 39).

При повечето цигански/ ромски групи в Старозагорско чеизът се показва в петък привечер. По-рано сутринта се взема от дома на момичето и се реди в къщата на младоженеца. Обикновено тази отговорна задача се възлага на изкусна в реденето жена. Всеки, който влезе, трябва да види най-хубавите неща на булката. Пред последните десетилетия всички дрехи, които свекървата е купила за снахата, се подреждат на дълги прътове, разнасят ги из махалата и до дома на момичето "да видят свекървата какво дава на булката" (ж., 48 г., фичери, Стара Загора). Същият ритуал извършва и майката на момичето, като показва дрехите, купени за зетя. По този начин семействата демонстрират пред всички материалното си състояние.

Типично женски ритуал е *ходенето на баня* при хорохане рома. Тук основна роля и ангажимент имат жените, а мъжете са настрана от всичко това.

Завеждането на булката на баня в началото на XX век в Самоков става: "... без коли и мъже. Тогава след и около нея вървят старите жени, а младите невести, девойките и децата, излезли от банята, под звуците на музиката извиват кръшни хора и кючеци на площада и из улиците дори до дома..." (Пейчева 1999: 34).

През втората половина на XX век в Старозагорско булката отива в градската баня в петък с 15-20 жени и от мъжката, и от женската страна. Докато специално наетата телячка къпе момичето, всички го оглеждат да не би да има дефекти, радват му се, хвалят го. След банята свекървата я облича в нови хубави дрехи, сплитат косите ѝ и отиват в дома на момичето (хорохая) или на момчето (фичери), където се слага богата трапеза за всички жени, ходили на баня.

В Сливен в събота към обяд също жените от двата рода водят булката на баня. С музика се връщат в къщи, където се гощават (Георгиева 1966: 39).

Софийските ерлии в петък канят поред жените в махалата да отидат с младоженката на другия ден на баня. В събота след обяд процесията се води от свекървата, заедно с жени от двата рода. След като свекървата изкъпе момичето, облича я в празнична рокля, дарена от нея. На излизане разчупват погача над главата ѝ, раздават я и я изяждат с благословия да е сладка и да ражда деца (Марушиакова 1992-в: 87; Дечева 2004: 115).

Този ритуал има характер на оглеждане и очистване чрез водата и в същото време се извършва с голяма доза показност. От женската страна се хвалят с добре отгледаното момиче, а от мъжката – с финансово благосъстояние на фамилията, в която влиза новият член.